

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 28105/2023
18.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца „Belim industries“ ДОО из Београда, чији је пуномоћник Николета Вученовић адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Грбовић адвокат из ..., одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 2130/19 од 07.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 18.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 2130/19 од 07.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Вишег суда у Београду Гж 2130/19 од 07.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 16069/17 од 06.11.2018. године, ставом првим изреке, стављен је ван снаге платни налог П 6632/17 од 16.05.2017. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени на исплату накнаде штете у износу од 117.704,56 динара са затезном каматом од 07.04.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 2130/19 од 07.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 16069/17 од 06.11.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужени је у одговору на ревизију предложио да се иста одбаци као недозвољена или одбије као неоснована и тужилац обавезе на накнаду трошкова поступка поводом тог правног лека.

По оцени Врховног суда, наводи ревидента оправдавају потребу одлучивања о његовој посебној ревизији ради уједначавања судске праксе, јер је исти другостепени суд у спору истог тужиоца против другог туженог, по истом чињеничном и правном основу, донео другачију пресуду (пресуда Гж 6316/19 од 04.03.2021. године), али и ради тумачења одредбе члана 163. Закона о раду по питању оспоравања коначне одлуке послодавца којом је утврђена штета коју је запослени проузроковао на раду или у вези са радом.

Из тих разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је упутио туженог на рад у иностранство. О упућивању је између странака закључен уговор од 02.08.2016. године. Тим уговором је, поред осталог, уговорена обавеза туженог да надокнади штету која настане за тужиоца ако буде враћен у земљу због повреде радних обавеза и недоличног понашања на градилишту и ван њега. Тужилац је 05.09.2016. године изрекао туженом опомену са најавом отказа, а 16.12.2016. године донео је и одлуку да се, због непоштовања радне дисциплине и повреде радне обавезе, прекида упућивање туженог у иностранство са 20.12.2016. године. Тужилац је 09.01.2017. године донео решење о обустави износа од 1.011,85 УСД од зараде туженог остварене радом у иностранству, као штете која је проузрокована поводом његовог рада у иностранству, због чега је тужилац имао трошкове јер је на радно место туженог морао упутити другог запосленог.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев којим је тужилац тражио накнаду штете у висини динарске противвредности износа од 1.011,85 УСД по средњем курсу Народне банке Србије на дан 07.04.2017. године. По становишту судова, тужилац није пружио доказе о висини штете, у износима који су наведени у решењу од 09.01.2017. године, а ако је по том решењу од зараде туженог извршена обустава онда и не постоји штета која се тужбом потражује.

По становишту ревизијског суда, правилност нижестепене пресуде се неосновано оспорава наводима ревидента о погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 163. Закона о раду, поред осталог, прописано је: да је запослени одговоран за штету коју је на раду или у вези са радом, намерно или крајњом непажњом проузроковао послодавцу, у складу са законом (став први); да постојање штете, њену висину, околности под којима је настала, ко је штету

проузроковао и како се накнађује утврђује послодавац, у складу са општим актом, односно уговором о раду (став пети); да ако се накнада штете оствари у складу са одредбама става 5. тог члана, о накнади штете одлучује надлежни суд (став шести).

Решење од 09.01.2017. године које је тужилац донео у поступку утврђивања штете делује, чим буде достављено запосленом - туженом. То решење доставља се на начин којим се достављају и сви други појединачни акти, личним уручењем, а у случају одбијања - истицањем на огласну таблу и истеком рока од осам дана (члан 185. став 2-4 и члан 193. Закона о раду). Тужилац није доказао да је наведено решење уручено туженом на означени, прописани начин.

Поступак утврђивања одговорности од стране послодавца је процесна претпоставка за остварење судске заштите, која се мора тражити у свим случајевима ако запослени добровољно не накнади штету, јер послодавац не може штету надокнадити из зараде запосленог (члан 123. став 1. Закона о раду). Предмет судске заштите није одлука о штети коју је послодавац донео. Запослени нема правни интерес да побија одлуку послодавца јер се она и кад постане правноснажна не може извршити без његовог пристанка.

Следствено изложеном, нису основани наводи ревидента да је тужени, пропуштањем рока од 60 дана у којем је могао тражити судску заштиту против решења тужиоца од 09.01.2017. године, преклудирани да у спору за накнаду штете оспорава настанак штете и њену висину. Спор о накнади штете коју запослени проузрокује послодавцу на раду или у вези са радом решава се пред судом као спорне пуне јурисдикције - одлучује се о самом праву на накнаду штете, а не о законитости одлуке коју је о томе донео послодавац. У таквом спору тужилац доказује да је штету имао и да је она настала као последица штетне радње запосленог учињене на раду или у вези са радом, као и њену висину. У овом случају, тужилац те чињенице није доказао, због чега нису основани ни његови ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права из чланова 154, 155. и 185. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били нужни. Зато је захтев туженог за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП, одлучено је као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић